

1945 Tijdelijke Academie in 't Rozenknopje

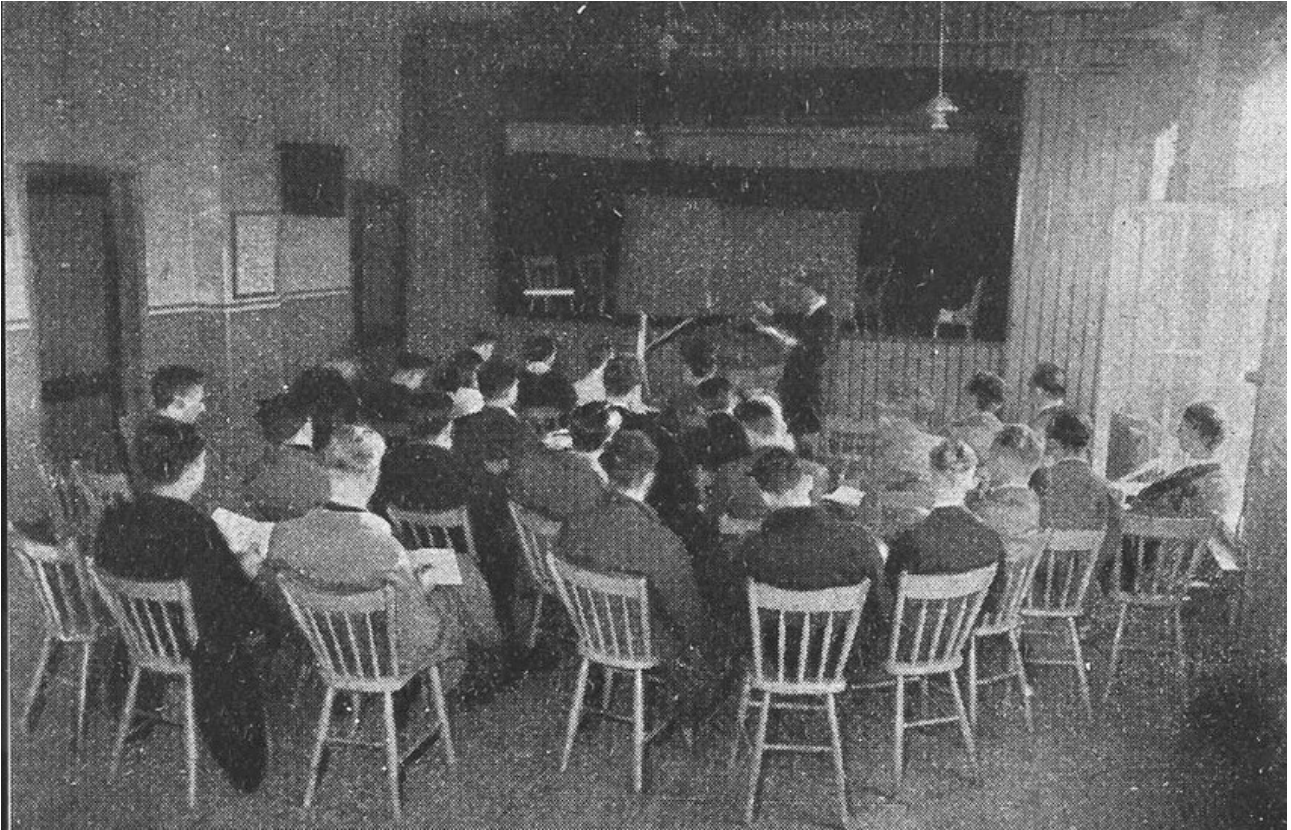
Het is een goeddeels vergeten hoofdstuk in de Nederlandse universiteitsgeschiedenis, maar Eindhoven heeft al vóór de vestiging van de THE gedurende korte tijd een academische voorloper gekend. In de herfst van 1944 wordt het zuiden van Nederland bevrijd. De bezetter had alle universiteiten en hogescholen gesloten en alleen clandestien werd er hier en daar een cursus aan studenten gegeven. Pas na de bevrijding vertonen ondergedoken studenten zich weer in het openbaar. Ook al is het zuiden bevrijd, studeren kan nog niet want alle universiteiten en hogescholen, op Tilburg en Nijmegen na, liggen boven de grote rivieren en dus in bezet gebied. [Dr. H.B.G. Casimir](#), dr. B. van der Pol, dr. C.J. Bakker en dr. H.C. Hamaker, allen verbonden aan het Philips Natuurkundig Laboratorium (Nat.Lab.) nemen het initiatief om in Eindhoven een nooduniversiteit op te richten. De minister van OK&W, dr. G. Bolkestein, die nog met het kabinet in Londen verblijft, reageert positief. Er wordt afgesproken dat er geen vakken zullen worden gegeven die op dat moment al in Nijmegen en Tilburg worden gedoceerd. De kwaliteit van het onderwijs moet op peil zijn, de examens moeten rechtsgeldig worden afgenomen en er zijn geen hervormingen toegestaan. In overleg met het Militair Gezag in het bevrijde zuiden wordt vervolgens in Eindhoven de 'stichting tijdelijke academie' opgericht. Hendrik Casimir wordt benoemd tot rector magnificus en Balthasar van der Pol wordt voorzitter van die stichting. Er melden zich duizend belangstellenden, maar slechts zeshonderd schrijven zich daadwerkelijk in. Uitgesloten werden studenten die in 1943 de [loyaliteitsverklaring](#) hadden getekend die toen in het bezette Nederland van studenten werd geëist.

“Voor het meerendeel der studenten zouden de colleges te Eindhoven worden gegeven en het was te voorzien, dat zij niet allen in staat zouden zijn, op eigen gelegenheid voor een onderdak te zorgen. Een Huisvestingscomité kreeg de taak, in de groote behoefte aan onderdak te voorzien en heeft zich van die taak op voortreffelijke wijze gekweten; mede dank zij de grootse medewerking van de zijde van de Eindhovensche burgerij is geen enkele student genoodzaakt geweest, van de studie af te zien bij gebrek aan een tehuis. Alle tusschentijdsche wijzigingen werden steeds weer opgevangen en op ruime schaal werd met alle persoonlijke wenschen rekening gehouden”.

Het administratieve centrum van de Tijdelijke Academie was gevestigd in café 't Rozenknopje, hoek Gestelsestraat/Hoogstraat.

De tijdelijke academie heeft in de korte tijd van haar bestaan een medische, een theologische, een wis- en natuurkundige, een technische en een landbouwfaculteit. Van 26 februari tot 20 december 1945 is Eindhoven voor het eerst in de historie universiteitsstad. Naast de al genoemde Nat.Lab.-coryfeeën zijn ook de latere TU/e-hoogleraren prof. dr. [N.G. de Bruijn](#) en prof. dr. [H. Bremmer](#) als docent aan de academie verbonden. Er wordt college gegeven op maar liefst eenentwintig locaties verspreid over de stad: in laboratoria van Philips, maar ook in kerkgebouwen en danszalen. Opmerkelijk is dat er ook een Studium Generale programma werd georganiseerd.

In een van de kamers van 't Rozenknopje, die anders voor zang en dans werd gebruikt, werd analytische meetkunde gedoceerd.

Wanneer de reguliere universiteiten en hogescholen weer open gaan, sluit de tijdelijke academie volgens afspraak haar deuren. “Juist toen het opbouwende werk ongeveer voltooid was, kon tegelijk met de voorbereiding van de liquidatie een aanvang worden gemaakt.”

Het zou tot 1956 duren voordat de [Technische Hogeschool Eindhoven](#) werd opgericht, waarmee Eindhoven weer een universitaire instelling kreeg.